

## برخاستگاه ماسه سنگ های کامبرین پیشین در برش چیمه رود (شمال غرب نطنز) بر اساس آنالیز اکسیدهای اصلی

حمیده السادات حجازی<sup>۱\*</sup>، سید حسن حجازی<sup>۲</sup>، عبدالحسین کنگازیان<sup>۳</sup>  
<sup>۱</sup> دانشجوی کارشناسی ارشد گروه زمین شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)  
H.hejazi67@yahoo.com  
<sup>۲</sup> استادیار گروه زمین شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)  
hhejazi@khuif.ac.ir  
<sup>۳</sup> استادیار گروه زمین شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)  
kangazian@khuif.ac.ir

### چکیده

در این پژوهش، ماسه سنگ های منتسب به سازند لالون با سن کامبرین پیشین در برش چیمه رود با ضخامت ۱۶۵ متر واقع در بلوک ایران مرکزی، به منظور تعیین برخاستگاه، مورد مطالعه قرار گرفته است. بر اساس آنالیز اکسیدهای اصلی، ۴ نوع ماسه سنگ (ساب لیت ارنایت، ساب آرکوز، لیت ارنایت و آرکوز) در این توالی معرفی شده است. همچنین، مطالعات ژئوشیمیایی و استفاده از دیاگرام های تفکیکی، دوتایی و مثلثی، منشأ این رسوبات را کوهزایی با چرخه ی مجدد معرفی نموده و جایگاه زمین ساختی آنها را حاشیه غیرفعال قاره ای نشان می دهد. بعلاوه اثر هوازدگی بر روی این ماسه سنگ ها در منطقه منشأ، با استفاده از اندیس CIW، در حد هوازدگی بالا تعیین شده است که می تواند حاکی از آب و هوایی گرم و مرطوب در ناحیه منشأ باشد.

واژه های کلیدی: جایگاه زمین ساختی، برخاستگاه، سازند لالون، هوازدگی

### مقدمه

واژه برخاستگاه در مفهوم کلی به معنای سرچشمه گرفتن و منشأ است (ولتیج وون ایناتن، ۲۰۰۴) و بر پایه تئوری دیکینسون (۱۹۸۸) زمین ساخت، توزیع جهانی منطقه منشأ رسوبات و حوضه های رسوب گذاری را تعیین می کند. به عقیده وی، ترکیب ماسه سنگ ها شدیداً توسط زمین ساخت صفحه ای کنترل می شود و می توان از طریق بررسی ترکیب رسوبات به برخاستگاه زمین ساختی آنها رسید. همچنین، جایگاه زمین ساختی محیط های ته نشستی، بر روی فرآیندهای رسوبی، دیاژنز و در نتیجه ترکیب نهایی سنگ های رسوبی تاثیر می گذارد (پتی جان، ۱۹۷۲). بر همین اساس، مطالعات ژئوشیمیایی رسوبات و سنگ های آواری می تواند نام گذاری (پتی جان، ۱۹۷۲)، جایگاه زمین ساختی (باتیا، ۱۹۸۳، روسر و کروش ۱۹۸۶ و باتیا ۱۹۸۶)، سنگ منشأ (روسر و کروش ۱۹۸۸ و کلرس ۲۰۰۰) و هوازدگی شیمیایی در منطقه منشأ (فدو ۱۹۹۵ و نسبیت ۱۹۸۲) را تعیین کند.